

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	VII
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	XV
§ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
I. Αντικείμενο της έρευνας	1
II. Η διάρθρωση της ύλης.....	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΤΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟ ΛΟΓΟ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

§ 2. Η καταγγελία για σπουδαίο λόγο ως κάμψη της αρχής “pacta sunt servanda”	7
§ 3. Η καταγγελία για σπουδαίο λόγο ως μέσο πραγμάτωσης της ιδιωτικής αυτονομίας του καταγγέλλοντος	8
§ 4. Ο «εξαιρετικός» χαρακτήρας του δικαιώματος έκτακτης καταγγελίας για σπουδαίο λόγο	10
§ 5. Η καταγγελία για σπουδαίο λόγο ως ειδική περίπτωση ανατροπής του δικαιοπρακτικού θεμελίου	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΠΟΥΔΑΙΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

§ 6. Η καλή πίστη ως βασικό κριτήριο εξειδίκευσης του σπουδαίου λόγου καταγγελίας	17
I. Ο «σπουδαίος λόγος» ως αόριστη νομική έννοια με ανάγκη εξειδίκευσης.....	17
II. Μια πρώτη «γραμματική» προσέγγιση	18
III. Ο πάγιος ορισμός του σπουδαίου λόγου καταγγελίας	20
IV. Η αρχή της καλής πίστης ως «κατεύθυνση» εξειδίκευσης.....	21
A. Η διορθωτική λειτουργία της καλής πίστης.....	21
B. Ο σπουδαίος λόγος ως το αποτέλεσμα της στάθμισης των συμφερόντων των μερών.....	24
Γ. Ο αντικειμενικός χαρακτήρας του σπουδαίου λόγου καταγγελίας	26
Δ. Ο σχετικός χαρακτήρας του σπουδαίου λόγου καταγγελίας	32
V. Ο ρόλος των συναλλακτικών ηθών στην εξειδίκευση	33
§ 7. Η αναγκαιότητα διατάραξης της σύμβασης και αρνητικής πρόγνωσης για	

το μέλλον της συμβατικής σχέσης ως βασικά προαπαιτούμενα του σπουδαίου λόγου καταγγελίας	35
I. Η αναγκαιότητα διατάραξης της σύμβασης	35
Α. Έννοια.....	35
Β. Η καταγγελία για «εξωσυμβατικές» συμπεριφορές.....	40
Γ. Η καταγγελία για περιστατικά που συνέβησαν πριν από την έναρξη της σύμβασης	48
II. Η ανάγκη αρνητικής πρόγνωσης για το μέλλον της σύμβασης	49
Α. Ο προσανατολισμός στη δυνατότητα συνέχισης της σύμβασης.....	49
Β. Η θεμελίωση της αρχής της πρόγνωσης στον σκοπό της έκτακτης καταγγελίας.....	53
Γ. Επιχειρήματα κατά της εφαρμογής της αρχής της πρόγνωσης	54
Δ. Η σύνδεση παρελθόντος-μέλλοντος ή αντικειμενικοποίηση της αρνητικής πρόγνωσης.....	57
III. Η εφαρμογή της αρνητικής πρόγνωσης στην καταγγελία λόγω συμβατικών παραβάσεων.....	60
Α. Ειδικότερο περιεχόμενο	60
Β. Τα κυριότερα θεμελιωτικά της αρνητικής πρόγνωσης στοιχεία	62
1) Πταίσμα.....	62
2) Ένταση συμβατικής παράβασης	66
3) Προηγούμενα παραπτώματα.....	66
4) Συμπεριφορά μετά τη συμβατική παράβαση.....	67
5) Περιστάσεις που ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο επανάληψης	67
Γ. Το πρόβλημα της δυνατότητας θεμελίωσης αρνητικής πρόγνωσης χωρίς τη συνδρομή κινδύνου επανάληψης	68
IV. Η εφαρμογή της αρνητικής πρόγνωσης στην καταγγελία λόγω ασθένειας.....	76
§ 8. Η αρχή της αναλογικότητας ως προσδιοριστικό στοιχείο του σπουδαίου λόγου καταγγελίας	78
I. Η αρχή της αναλογικότητας και η υποστηριζόμενη εφαρμογή της στο δίκαιο της καταγγελίας	78
II. Οι αντιρρήσεις για την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στο πεδίο της καταγγελίας	81
III. Δογματικά θεμέλια για την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στο δίκαιο της έκτακτης καταγγελίας.....	86
Α. Φύση και σκοπός του δικαιώματος έκτακτης καταγγελίας	86
Β. Καλή πίστη.....	87
Γ. Η νομική εξάρτηση του λήπτη της καταγγελίας από τον καταγγέλλοντα.....	89
Δ. Η αναλογικότητα ως αρχή και του ιδιωτικού δικαίου	93
Ε. Η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας και στις ιδιωτικές σχέσεις ως συνταγματική επιταγή.....	96

IV. Ο έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας κατά την άσκηση της έκτακτης καταγγελίας.....	105
Α. Οριοθέτηση της μελέτης.....	105
Β. Προσδιορισμός του σκοπού της καταγγελίας	109
Γ. Η εφαρμογή των επιμέρους αρχών.....	111
1) Η αρχή της καταλληλότητας.....	111
2) Η αρχή της αναγκαιότητας.....	111
3) Η αρχή της υπό στενή έννοια αναλογικότητας	117
Δ. Η αρχή της αναγκαιότητας ως γνώμονας αξιολόγησης της συμπεριφοράς και του λήπτη της καταγγελίας	119
V. Η προειδοποίηση ως ηπιότερο της καταγγελίας μέσο.....	120
Α. Έννοια και δογματικά θεμέλια	120
Β. Περιεχόμενο και λειτουργίες	123
Γ. Προϋποθέσεις αναγκαιότητας προειδοποίησης	127
1) Η διάκριση σε «τομείς» παραβάσεων	128
2) Ο προσανατολισμός στη ληγόμενη «συνείδηση αδίκου».....	132
3) Η λύση με βάση το δογματικό θεμέλιο της προειδοποίησης	137
Δ. Η απαίτηση να επακολουθεί της προειδοποίησης ένα «παρόμοιο» παράπτωμα.....	141
Ε. Υπαγωγή της προειδοποίησης στην τήρηση ενός εύλογου μέτρου	145
ΣΤ. Αποδυνάμωση της προειδοποίησης	148
1) Πάροδος ορισμένου χρόνου	149
2) Περισσότερες προειδοποιήσεις	150
§ 9. Ο προσδιορισμός του σπουδαίου λόγου καταγγελίας μέσω της στάθμισης των συγκρουόμενων συμφερόντων.....	153
I. Νομιμοποίηση προς στάθμιση	153
II. Προς αναζήτηση «μεθόδου» στάθμισης.....	154
Α. Η πρόταση της γερμανικής νομολογίας.....	154
Β. Τα δύο «βήματα» της στάθμισης	156
III. Προσδιορισμός των συμφερόντων που θα περιληφθούν στη στάθμιση	157
Α. Ο περιορισμός στα συμφέροντα που σχετίζονται με τη συμβατική σχέση ή / και τον λόγο καταγγελίας	157
Β. Ο προσανατολισμός στην «εγγύτητα» των συμφερόντων προς τη σύμβαση....	161
Γ. Συμφέροντα τρίτων και η ληγόμενη «εξαναγκασμένη» καταγγελία.....	162
IV. Αξιολόγηση της σπουδαιότητας των προς στάθμιση συμφερόντων.....	164
Α. Η υπό στενή έννοια στάθμιση.....	164
Β. Η διατύπωση «κανόνων προτίμησης»	165
1) Η «αφηρημένη» αξία ενός στοιχείου στάθμισης	165
2) Συσσώρευση παραγόντων στάθμισης.....	166
3) Ένταση και ισχύς των συγκρουόμενων συμφερόντων	166
α) «Ένταση προσβολής».....	167

β) «Αφαίρεση»	167
γ) «Εγγύτητα»	167
δ) «Χρόνος».....	167
ε) «Συμβατικός» ή «πραγματικός» συσχετισμός.....	168
στ) Πταίσμα	168
Γ. Η λειτουργία ενός «κινητού συστήματος» κριτηρίων.....	168
Δ. Το «μέτρο» της στάθμισης συμφερόντων	170
V. Η συνταγματική όψη της στάθμισης συμφερόντων.....	171
Α. Η ανάγκη «πρακτικής εναρμόνισης» των συγκρουόμενων συμφερόντων	171
Β. Το παράδειγμα της καταμήνυσης του αντισυμβαλλομένου στις Αρχές	174
1) Το πρόβλημα	174
2) Τα αντιμαχόμενα συμφέροντα.....	175
3) Η συνταγματικά επιβαλλόμενη λύση	176
4) Γνώμονες αξιολόγησης.....	176
α) Η «αλήθεια» της αναφοράς	177
β) «Εναλλακτικές δυνατότητες ενέργειας»	177
γ) «Χαρακτηριστικά» της «καταγγελλόμενης» συμπεριφοράς	180
δ) «Κίνητρο» του καταμηνύοντος	180
ε) «Μορφή» της καταμήνυσης.....	182
στ) Συνέπειες της καταμήνυσης για τον αντισυμβαλλόμενο ή τη συμβατική σχέση	182
VI. Απόπειρα σκιαγράφησης των κατ' ιδίαν βασικών συστατικών της στάθμισης συμφερόντων.....	183
Α. Βασικός σκοπός της στάθμισης.....	183
Β. Τα κυριότερα «μεγέθη» στην καταγγελία λόγω συμβατικών παραβάσεων	184
Γ. Τα κυριότερα «μεγέθη» στην καταγγελία για λόγους που ανάγονται στο πρόσωπο του αντισυμβαλλομένου	185

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

§ 10. Κατ' ιδίαν παράγοντες στάθμισης που αναφέρονται στη συγκεκριμένη συμβατική σχέση.....	187
I. Ένταση της σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ των μερών.....	188
Α. Η ανάγκη αναζήτησης «αντικειμενικών πραγματικών εμπιστοσύνης»	188
1) Δυνατότητα επίδρασης στην έννομη σφαίρα του αντισυμβαλλομένου / αυξημένοι κίνδυνοι	190
2) Περιορισμένη δυνατότητα ελέγχου	192
3) Εγγύτητα προσωπικού δεσμού μεταξύ των συμβαλλομένων	193
α) Σημασία του προσώπου του αντισυμβαλλομένου για την εκπλήρωση της σύμβασης.....	193

β) Πραγματικές συνθήκες.....	197
γ) Σχέσεις συνεργασίας.....	197
δ) Εξάρτηση του ενός συμβαλλήτομένου από τον άλλο.....	198
4) Χρόνος διάρκειας της σύμβασης.....	199
5) Ειδικές συμφωνίες.....	199
B. Ο ρόλος της έντασης του δεσμού εμπιστοσύνης στη στάθμιση συμφερόντων.....	199
II. Ειδικότερος σκοπός που επιδιώκεται από τον καταγγέλλοντα με ή κατά τη σύναψη της σύμβασης.....	202
III. Συνοδική διαμόρφωση της σύμβασης.....	205
Α. Γενικά.....	205
Β. Ο συμβατικός καθορισμός του σπουδαίου λόγου καταγγελίας.....	206
1) Περιορισμός των λόγων καταγγελίας.....	206
2) Διεύρυνση των λόγων καταγγελίας.....	209
IV. Διάρκεια της σύμβασης έως το περιστατικό που αποτελεί την αιτία της καταγγελίας.....	213
V. Χρόνος που απομένει ως την καθορισμένη λήξη της σύμβασης.....	219
§ 11. Κατ' ιδίαν παράγοντες στάθμισης που αναφέρονται στο συγκεκριμένο περιστατικό-αιτία της καταγγελίας.....	224
I. Είδος και φύση του παραβιαζόμενου συμβατικού καθήκοντος.....	224
II. Προέλευση του λόγου καταγγελίας από τη σφαίρα κινδύνου ενός από τους συμβαλλήτομους.....	228
Α. Εισαγωγικά.....	228
Β. Η προέλευση του λόγου καταγγελίας από τη σφαίρα κινδύνου του καταγγέλλοντος.....	229
1) Η κατάσταση συμφερόντων.....	229
2) Η καταγγελία για οικονομοτεχνικούς λόγους.....	230
α) Έννοια και αντιμετώπιση.....	230
β) Κατ' ιδίαν παράγοντες στη στάθμιση συμφερόντων.....	232
αα) Οικονομική επιβάρυνση του επιχειρηματία.....	232
ββ) Πταίσμα του επιχειρηματία.....	233
γγ) Είδος περιστατικού που προκαλεί την καταγγελία.....	236
3) Η αλληλαγή των προσώπων διοίκησης της εργοδότης επιχείρησης.....	237
4) Η εύλογη αποζημίωση του άρθρου 674 ΑΚ.....	237
Γ. Η προέλευση του λόγου καταγγελίας από τη σφαίρα κινδύνου του λήπτη της καταγγελίας.....	237
III. Ένταση του λόγου καταγγελίας.....	238
Α. Αριθμός και διάρκεια των περιστατικών που αποτελούν αιτία της καταγγελίας.....	238
Β. Βαθμός απόκλισης από την επιτρεπόμενη συμπεριφορά.....	240
Γ. Ποινική διάσταση της πράξης.....	242

Δ. Πληττόμενο έννομο αγαθό.....	248
Ε. Μέγεθος συνεπειών για τον καταγγέλλοντα.....	250
ΣΤ. Περιστάσεις που συνοδεύουν την επίμαχη συμπεριφορά.....	255
1) «Επιβαρυντικές» περιστάσεις.....	255
2) «Ελφαρυντικές» περιστάσεις.....	256
3) Το παράδειγμα της προσβολής της τιμής με υβριστικές εκφράσεις.....	260
§ 12. Κατ' ιδίαν παράγοντες στάθμισης που αναφέρονται στα πρόσωπα των συμβαλλομένων.....	261
I. Είδος θέσης του λήπτη της καταγγελίας στο πλαίσιο της σύμβασης.....	261
Α. Ανώτερη θέση/ θέση πρότυπο.....	262
Β. Ιδιαίτεροι κίνδυνοι.....	265
Γ. Άμεση αντίφαση της συμπεριφοράς με το είδος της θέσης.....	267
Δ. Ιδιαίτερη φύση της εργασίας.....	267
II. Υπατιότητα του λήπτη της καταγγελίας.....	269
Α. Αποσύνδεση της καταγγελίας από την αναγκαιότητα ύπαρξης πταίσματος του «παραβάτη» λήπτη.....	269
Β. Η σημασία της ύπαρξης/ απουσίας πταίσματος του λήπτη της καταγγελίας για τη στάθμιση συμφερόντων.....	274
Γ. Ειδικότερα η σημασία του βαθμού του υπάρχοντος πταίσματος.....	279
Δ. Ο ρόλος της υπατιότητας του λήπτη της καταγγελίας που γίνεται λόγω ασθένειας.....	281
III. Υπατιότητα του καταγγέλλοντος.....	281
IV. Κίνητρο του λήπτη της καταγγελίας.....	289
V. Οικογενειακά βάρη του λήπτη της καταγγελίας.....	292
VI. Ηλικία, αναπηρία του λήπτη της καταγγελίας.....	296
VII. Η έως την καταγγελία εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων και συμπεριφορά του λήπτη της καταγγελίας.....	298
Α. Συνεπής προαγωγή του συμβατικού σκοπού.....	298
Β. Συμπεριφορά του λήπτη της καταγγελίας μετά τη διάπραξη του παραπτώματος.....	299
VIII. Η συμπεριφορά του καταγγέλλοντος.....	304
Α. Η μετά το περιστατικό-αιτία της καταγγελίας συμπεριφορά του καταγγέλλοντος.....	304
1) Η επί μακρό χρόνο μη άσκηση του δικαιώματος καταγγελίας.....	304
2) Η λοιπή συμπεριφορά του καταγγέλλοντος.....	308
3) Η δυνατότητα συνεκτίμησης λόγων καταγγελίας που ατόνησαν προς ενίσχυση νεότερων γεγονότων.....	313
Β. Η εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης στο δίκαιο της καταγγελίας.....	315

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΑΝΑΙΡΕΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΣΠΟΥΔΑΙΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

§ 13. Η νομική φύση του «σπουδαίου λόγου» καταγγελίας.....	321
§ 14. Υπαγωγή του σπουδαίου λόγου καταγγελίας στον αναιρετικό έλεγχο	322
§ 15. Αντικείμενο του αναιρετικού ελέγχου	325
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	331
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	341
Ελληνική	341
Ξενόγλωσση.....	349
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ.....	355